

Висновки. Умовою створення ефективного механізму державної та регіональної конкурентоспроможності є:

— ефективного та раціонального застосування механізму побудови регіональної кластерної моделі виробничого процесу;

— посилення конкурентних позицій регіону завдяки залученню інвесторів та вдосконаленню економічної структури;

— покращення інноваційної спроможності держави та конкретних регіонів;

— створення широкої та розвиненої регіональної інфраструктури;

— забезпечення високого рівня базової та професійної освіти, матеріальне та моральне стимулювання працівників.

Література

1. The Global Competitiveness Report 2010—2011 // WEF. — 2010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу:

<http://www.weforum.org/documents/GCR.pdf>.

2. Звіт про конкурентоспроможність України 2010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.feg.org.ua/docs/Final_Ukr_2010.pdf.

3. Гольченко І. Банківська система України у зміцненні конкурентоспроможності регіонів / І. Гольченко, О. Сидоренко // Національна безпека і оборона, — 2008. — № 4. — С. 32—34.

4. Савченко В. Ф. Держава і регіон: регулювання соціально-економічного розвитку. Кн. II. Регіон. Ч. I. / В. Ф. Савченко. — К.: Знання, 1999. — 204 с.

5. Уляненко Ф. Методологічні аспекти оцінки конкурентних позицій регіональної господарської системи / Ф. Уляненко // Економіст. — 2011. — № 5. — С. 54—57.

Стаття подана до редакції 24.10.2011

УДК 339.9:330.3

А. Є. Черпак, канд. екон. наук,
доц. кафедри менеджменту,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

АНОТАЦІЯ. У статті досліджено причини відставання України у глобальному рейтингу конкурентоспроможності та сформовано

пропозиції щодо покращення інституціонального середовища ведення корпоративного бізнесу.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: інститути, інституціональні фактори, глобальна конкурентоспроможність, корпоративне управління.

АННОТАЦИЯ. В статье исследованы причины отставания Украины в глобальном рейтинге конкурентоспособности и сформулированы предложения по улучшению институциональной среды ведения корпоративного бизнеса.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: институты, институциональные факторы, глобальная конкурентоспособность, корпоративное управление.

Annotation. The article explores the reasons of Ukraine's lack position in the Global competitiveness ranking and highlights proposals for improving the institutional environment of corporate business.

KEY WORDS: institutions, institutional factors, global competitiveness, corporate governance.

Світова економіка нині переорієнтовується на динамічний інноваційний розвиток, формування економіки знань, швидкий трансферт результатів наукових досягнень у виробництво, що в умовах світової кризи набуває особливої важливості. Конкуренція між розвинутими державами поступово зміщується у площину конкуренції новітніх технологій, а спрямованість на лідерство в інноваційному розвитку самоорганізовує та формує новітні соціально-економічні моделі розвитку, у яких інноваційні процеси фактично виступають драйверами росту макроекономічних показників. Тому, основу підвищення рівня глобальної конкурентоспроможності економіки України має складати науково-технічний потенціал, який дозволить провести реструктуризацію економіки, прискорити розвиток наукомісткого виробництва, яке може стати найважливішим чинником виходу з економічної кризи й забезпечити умови для економічного росту у відповідності з цілями сталого розвитку.

Питання розвитку інституціональних аспектів інноваційного та сталого розвитку економіки країн, що змінюють соціально-економічну модель розвитку, факторів глобальної конкуренції, досліджувалися у працях таких вітчизняних учених, як: О. Білорус, В. Гейсець, П. Іжевський, М. Йохна, О. Замазій, В. Карпенко, В. Новицький, Ю. Пахомов, С. Пахомов, О. Скаленко, В. Стадник, Л. Федулова, О. Швиданенко [1; 2; 4—7] та ін. Водночас, актуальним залишається питання порівняння стану розвитку інституціонального середовища ведення бізнесу в

світі та Україні, визначення ключових факторів переходу економіки України до інноваційного етапу розвитку. Тому за мету цієї статті було визначено дослідження сфер відставання розвитку окремих складових інституціонального середовища ведення бізнесу в Україні та формування пропозицій щодо розвитку інститутів, що впливають на рівень глобальної конкурентоспроможності економіки України.

Нині економіка України у глобальному аспекті конкурентоспроможності розглядається як недостатньо розвинута, що зменшує інвестиційну привабливість вітчизняних корпорацій, стримує їх розвиток та темпи залучення підприємств до реалізації цілей сталого інноваційного розвитку. Зокрема, стадія розвитку економіки України та, відповідно, узагальнено — суб'єктів господарювання, які працюють у ній, згідно Глобального індексу конкурентоспроможності 2010—2011 (Global Competitiveness Index — GCI), який складає Світовий економічний форум, розглядається на рівні переходу від першої стадії, на якій економіки конкурують за рахунок факторів виробництва (насамперед, дешевої робочої сили та використання місцевих природних ресурсів) до другої стадії, на якій основою конкурентоспроможності стає підвищення ефективності виробничих процесів. Недостатній рівень розвитку інституціонального середовища ведення бізнесу, розвитку інфраструктури заважає поки що Україні формувати засади конкурентоспроможності економіки за рахунок інноваційних факторів, що характерно для таких країн, як Великобританія, Канада, Німеччина, Японія, Швейцарія, Чехія, Ізраїль, Португалія, Словенія. У такому типі економіки заробітні плати та стандарти життя стають настільки високими, що компанії можуть конкурувати лише за рахунок випуску принципово нових та унікальних продуктів, широкого впровадження інновацій [9, с. 9, 11].

Місце України у Глобальному рейтингу конкурентоспроможності (GCI 2010—2011) — 89, що на 5 позицій гірше, ніж у попередньому рейтингу, — є відображенням впливу світової економічної кризи та гальмування економічних реформ. Проте, Україна зберегла ті характеристики, які складають її конкурентні переваги в останні роки, а це: добре освічене населення, гнучкі та ефективні ринки праці, а також величезний потенціал внутрішнього споживчого ринку. Зазначене створює міцну основу для подальшого зростання рівня конкурентоспроможності економіки.

**ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ, ЯКІ ХАРАКТЕРИЗУЮТЬ ВІДСТАВАННЯ УКРАЇНИ
У ГЛОБАЛЬНОМУ РЕЙТИНГУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ GSI 2010—2011 рр. [9]**

Назва індикатору та опис його характеристик	Значення (бал) України (бал лідера рейтингу — середній бал — бал аутсайдера рейтингу)	Місце України у рейтингу 139 країн
1	2	3
<i>Показники, що характеризують рівень розвитку інституціонального середовища ведення бізнесу</i>		
Рівень захисту прав власності, у т. ч. щодо фінансових активів (1 = слабкий; 7 = сильний)	2,6 (6,4 — 4,4 — 1,8)	135
Рівень захисту прав інтелектуальної власності, у т. ч. боротьби з контрафактною продукцією (1 = слабкий; 7 = сильний)	2,6 (6,2 — 3,7 — 1,9)	113
Недопущення відволікання державних коштів та коштів корпорацій на реалізацію корупційних схем (1 = відволікання поширене; 7 = відволікання не допускається)	2,2 (6,6 — 3,7 — 1,8)	129
Рівень довіри громадян до політиків, впевненості у їх високих етичних принципах	1,9 (6,4 — 3,1 — 1,5)	122
Частота здійснення фірмами неофіційних платежів та сплати хабарів (1 = дуже часто; 7 = ніколи)	2,8 (6,7 — 4,3 — 2,5)	127
Незалежність судової системи (1 = низька; 7 = висока)	2,0 (6,8 — 4,0 — 1,7)	134
Надання переваг державними службовцями афілійованим фірмам та громадянам при прийнятті політичних рішень (лобювання), укладанні державних контрактів (1 = часто проявляється; 7 = ніколи не проявляється)	2,3 (6,0 — 3,3 — 1,8)	127

Продовження табл. 1

Назва індикатору та опис його характеристик	Значення (бал) України (бал лідера рейтингу — середній бал — бал аутсайдера рейтингу)	Місце України у рейтингу 139 країн
1	2	3
Марнотратство державних коштів (1 = значне; 7 = відсутнє, державний механізм діє ефективно)	2,1 (6,1 — 3,4 — 1,6)	131
Тиск держави на бізнес (1 = високий; 7 = низький)	2,6 (5,5 — 3,3 — 1,9)	125
Ефективність правового регулювання питань вирішення господарських спорів (1 = неефективне, 7 = ефективне)	2,3 (6,3 — 3,8 — 2,0)	138
Ефективність нормативно-правового регулювання спорів між державою та бізнесом (1 = неефективне, 7 = ефективне)	2,3 (5,8 — 3,7 — 1,5)	138
Прозорість державної політики (наскільки легко для бізнесу у країні отримати інформацію про зміни у державній політиці та підзаконних актах, які зачіпають інтереси їх діяльності: 1 = неможливо; 7 = легко)	3,7 (6,3 — 4,4 — 2,7)	114
Втрати бізнесу через злочини, насильство та витрати на захист від них (1 = значні втрати, 7 = низькі втрати)	5,0 (6,6 — 4,8 — 1,7)	65
Рівень організованої злочинності (які додаткові витрати несе бізнес у зв'язку з діяльністю у країні організованої злочинності (мафії, рекету, грінмейлерів): 1 = значні втрати; 7 = незначні втрати)	4,2 (6,9 — 5,2 — 2,2)	116
Довіра до міліції (наскільки можна покластися на міліцію у випадку порушення закону та/чи порядку: 1 = на неї не можна покластися; 7 = на неї повністю і завжди можна покластися)	3,0 (6,6 — 4,3 — 2,1)	122
Етична поведінка фірм (у взаємовідносинах з ключовими стейкхолдерами): 1 = одна з найгірших у світі; 7 = одна з кращих у світі)	3,0 (6,8 — 4,2 — 2,6)	130

Рівень проведення незалежного аудиту та дотримання стандартів звітності (1 = низький; 7 = високий)	3,5 (6,4 — 4,7 — 2,9)	128
Ефективність рад директорів корпорацій (рівень корпоративного управління щодо захисту інтересів інвесторів: 1 = менеджмент не є підзвітним інвесторам та радам; 7 = інвестори та ради здійснюють сильний вплив на процес прийняття управлінських рішень у корпораціях)	4,3 (5,9 — 4,6 — 2,8)	90
Рівень захисту інтересів дрібних акціонерів (1 = взагалі не захищені; 7 = повністю захищені)	2,8 (6,0 — 4,3 — 2,7)	138
Рівень захисту інтересів інвесторів (за шкалою від 0 до 10, де 10 — найвища оцінка)	4,7 (9,7 — 2,0)	93
<i>Показники, що характеризують ефективність внутрішнього ринку країни</i>		
Інтенсивність конкуренції на внутрішньому ринку (1 = незначна у більшості галузей; 7 = інтенсивна у більшості галузей)	4,1 (6,1 — 4,8 — 3,1)	118
Ступінь домінування на ринку великих бізнес-груп (1 = домінує кілька великих бізнес-груп; 7 = багато різних компаній вільно конкурують на ринку)	2,9 (5,9 — 3,8 — 2,2)	128
Ефективність антимонопольної політики (1 = не сприяє конкуренції; 7 = ефективно сприяє конкуренції)	3,1 (5,8 — 4,1 — 2,6)	126
Рівень та ефективність оподаткування (який вплив має рівень оподаткування на стимулювання розвитку бізнесу та інвестування: 1 = істотно обмежує стимули до розвитку бізнесу та інвестицій; 7 = не впливає на бізнес-діяльність та інвестиції)	2,3 (6,1 — 3,6 — 2,0)	136
Загальний рівень оподаткування (у % до прибутку)	57,2 (0,2 — 292,4)	113
Кількість обов'язкових процедур, які необхідно здійснити для започаткування бізнесу	10 (1 — 19)	99
Кількість днів, необхідних для започаткування бізнесу	27 (1 — 141)	86

Закінчення табл. 1

Назва індикатору та опис його характеристик	Значення (бал) України (бал лідера рейтингу — середній бал — бал аутсайдера рейтингу)	Місце України у рейтингу 139 країн
1	2	3
Рівень державної політики у галузі сільського господарства (1 = вона надмірно обтяжлива для економіки; 7 = підтримується баланс інтересів платників податків, споживачів і виробників)	2,8 (5,9 — 3,9 — 2,2)	135
Вплив державної політики на рівень іноземного інвестування (1 = не заохочує; 7 = заохочує)	3,5 (6,5 — 4,6 — 2,2)	128
Ефективність митної політики, тривалість митних процедур (1 = неефективна; 7 = дуже ефективна)	3,0 (6,5 — 4,2 — 2,2)	131
Ступінь орієнтації на вимоги споживачів (наскільки добре компанії у країні ставляться до своїх клієнтів: 1 = в цілому погано ставляться до своїх клієнтів; 7 = турботливо реагують на скарги клієнтів та впливають заходи для підтримання їх лояльності)	4,2 (6,4 — 4,6 — 2,9)	103
Фактори прийняття рішення про покупку товарів (яким чинном покупці приймають рішення про покупку: 1 = орієнтуються виключно на низьку ціну; 7 = приймають рішення на основі складного аналізу технічних характеристик продукції)	3,2 (5,2 — 3,5 — 1,8)	83
<i>Показники, що характеризують рівень розвитку фінансових ринків</i>		
Асортимент фінансових послуг (1 = обмежений; 7 = широкий)	3,8 (6,6 — 4,6 — 2,4)	108
Доступність фінансових послуг (у якій мірі конкуренція між постачальниками фінансових послуг у країні, забезпечує надання фінансових послуг за доступними цінами: 1 = конкуренція відсутня; 7 = конкуренція висока, тому ціни на послуги доступні)	3,2 (6,0 — 4,2 — 2,4)	122
Доступність емсійного фінансування діяльності корпорацій (наскільки легко залучити у країні фінансування через фондовий ринок: 1 = дуже важко; 7 = дуже легко)	2,3 (5,2 — 3,4 — 1,5)	120

Легкість доступу до кредитних ресурсів (наскільки легко у країні отримати кредит у банку за наявності лише хорошого бізнес-плану і нічого більше: 1 = дуже складно; 7 = дуже легко)	1,9 (5,0 — 2,9 — 1,5)	130
Доступність венчурного фінансування (наскільки легко у країні підприємцям з інноваційними але ризиковими проектами знайти венчурний капітал: 1 = дуже складно; 7 = дуже легко)	1,9 (4,4 — 2,7 — 1,5)	121
Обмеження руху капіталу закордон (які обмеження встановлені у країні у зв'язку з міжнародним рухом капіталів: 1 = рух капіталу закордон вкрай обмежений; 7 = рух капіталу за кордон не обмежується взагалі)	3,2 (6,5 — 4,4 — 1,8)	125
Надійність банків (1 = банки переважно неплатоспроможні й їм може знадобитися державна допомога; 7 = в цілому фінансовий стан банків є надійним)	2,5 (6,7 — 5,1 — 2,0)	138
Державне регулювання фондового ринку (1 = неефективне; 7 = ефективно)	2,7 (6,0 — 4,2 — 1,9)	127
Рівень законодавчого захисту кредиторів та позичальників (0 — 10, де 10 — найвища оцінка)	6	6
<i>Показники ефективності ведення бізнесу у країні</i>		
Стан розвитку кластерів (1 = відсутні; 7 = добре поширені у багатьох галузях та регіонах)	2,9 (5,5 — 3,6 — 1,9)	106
Джерела конкурентних переваг вітчизняних фірм на міжнародних ринках (1 = низька вартість природних ресурсів; 7 = пропозиція унікальних продуктів та процесів їх виробництва)	2,9 (6,4 — 3,6 — 2,1)	99
Ефективність процесів виробництва продукції (1 = не на всіх трудомістких процесах використовуються нові технології, превалюють технології минулих поколінь; 7 = у процесі виробництва використовують найкращі світові технології та найбільш ефективні технологічні процеси)	3,4 (6,6 — 3,9 — 2,2)	78
Рівень використання у країні найновіших маркетингових технологій (1 = мало використовуються; 7 = широко використовуються)	3,7 (6,0 — 4,1 — 1,8)	91
Рівень централізації управління (наскільки топ-менеджери бажають делегувати повноваження підлеглим: 1 = низький, топ-менеджмент контролює прийняття усіх важливих рішень; 7 = високий, повноваження переважно делегуються керівникам бізнес-одиниць та іншим менеджерам нижчого рівня)	3,0 (6,5 — 3,7 — 2,3)	109

Реформування економіки повинно забезпечити подолання тих проблем, наявність яких також враховується і в GCI. А це, насамперед, недостатній розвиток інституціональних засад ведення бізнесу у країні (134 місце у рейтингу), неефективні ринки товарів і послуг (129 місце у рейтингу), на яких не забезпечується належний рівень свободи конкуренції, існують значні бар'єри для ведення підприємницької діяльності. У цьому зв'язку нещодавнє приєднання країни до Світової організації торгівлі (СОТ) має сприяти посиленню конкуренції на внутрішньому ринку України, як за рахунок зниження торговельних бар'єрів, так і усунення внутрішніх перешкод, таких як неефективна антимонопольна політика (126 місце у рейтингу). Першочергова увага також має бути приділена питанням розвитку фінансового сектору (119 місце у рейтингу), формуванню більш ефективних фінансових ринків, адже саме за цією позицією Україна втратила свої попередні вищі позиції у рейтингу (з 115 до 123 місця). У табл. 1 наведено вибірку оцінок окремих складових, що характеризують відставання України за показниками глобального рейтингу конкурентоспроможності, а також бали лідерів та аутсайдерів рейтингу за цими показниками.

Аналізуючи дані табл. 1, оцінюючи перспективи інтеграції України у світову фінансову систему, залучення більших інвестицій у розвиток на міжнародних фондових ринках, не можна не відмітити, що, на жаль, за одним з основних показників — з точки зору світових стандартів корпоративного управління, — а саме, рівнем захисту інтересів дрібних акціонерів (через інститут нормативно-правового регулювання корпорацій), Україна посідає 138 місце серед 139 країн світу. Гірше за неї за цим показником лише Боснія та Герцеговина.

Виходячи з аналізу табл. 1, для України одним з важливих факторів подальшого переходу до інноваційної економіки має стати розвиток інституцій [3; 4]. Інституціональне середовище ведення корпоративного бізнесу визначається правовою та адміністративною структурами, у рамках яких окремі стейкхолдери, корпорації та уряд взаємодіють з метою збільшення рівня особистого, корпоративного та суспільного добробуту. Важливість розвитку таких складових інституційного середовища ведення корпоративного бізнесу, як принципів вільної конкуренції, захисту прав власності, справедливого розподілу суспільних фондів (насамперед, коштів державного бюджету України, які спрямовувалися на підтримку корпорацій у часи світової економічної кризи), стала ще більш очевидною в період економічної кризи, враховуючи все

більшу роль, яку відіграють держави в економіці як України, так і багатьох інших країн світу.

Якість інститутів значно впливає на конкурентоспроможність і економічне зростання. А це, у свою чергу, впливає на прийняття інвестиційних рішень, вибір транснаціональними корпораціями та глобальними інвесторами країн для організації виробництва товарів, робіт і послуг [6]. Крім цього, якість інститутів впливає на прийняття рішень щодо порядку розподілу витрат між державою та корпораціями, державою і громадянами на реалізацію ключових стратегій їх розвитку. Так, власники землі та підприємств, акцій корпорацій, інтелектуальної власності не бажають вкладати кошти у вдосконалення, ремонт свого майна, якщо їх права як власників не захищені державою та тими інституціями, які покликані здійснювати такий захист; адже в умовах недосконалого розвитку нормативно-правової бази, недостатньої дієвості та корупційності судової системи цього майна їх власників можуть завтра легко позбавити, а тому їм не має сенсу витратити значні кошти на його утримання.

Роль інститутів виходить за рамки лише правового поля. Ставлення Уряду до підтримання вільної конкуренції на ринку (наприклад, у питаннях здійснення державних закупівель) і свобод людини, ефективність його діяльності також дуже важливі: сильна бюрократія і тяганина з прийняттям важливих стратегічних рішень, надмірне регулювання підприємницької діяльності, поширення корупції, невиконання державних контрактів, відсутність прозорості та непевна достовірність основних статичних показників, що характеризують економічні процеси та стан фінансової системи держави, а також політична залежність судової системи мають значний вплив на рівень привабливості інституційного середовища ведення корпоративного бізнесу у країні, рівень офіційних та неофіційних витрат корпорацій на ведення фінансово-господарської діяльності у країні, а також, у кінці-кінців відбиваються на процесі економічного розвитку, уповільнюючи його.

Крім того, належне управління державними фінансами також має важливе значення для забезпечення довіри інвесторів до національного бізнес-середовища. Принципи раціонального фінансового менеджменту однаково важливі і держави, і для корпорацій, мільярдні бюджети яких роблять останні важливими ланками у фінансовій системі держави. Часи нещодавньої світової фінансової кризи, які ознаменувалися численними корпоративними скандалами пов'язаними з нераціональним розпорядженням топ-менеджерами, радами директорів коштів корпоративних фондів (у т. ч. у

банках України, з яких три потужних банки фактично збанкрутіли та були викуплені державою), а також широкою державною підтримкою корпорацій, підкреслив актуальність впровадження міжнародних стандартів обліку та звітності та збільшення прозорості діяльності корпорацій, їх підзвітності перед суспільством та державою з метою запобігання шахрайству та неефективному управлінню корпоративними фондами. Зазначене сприятиме збільшенню довіри інвесторів та споживачів до корпорацій.

Але зробити це буде складно без розвитку етичної платформи ведення бізнесу: розвиток економіки України залежить на сьогодні у більшій мірі від розвитку етичних принципів ведення бізнесу, ніж від економічних. Власники та менеджери корпорацій мають діяти чесно, дотримуватись сильних етичних принципів у відносинах з державними органами, іншими підприємствами, громадськістю: цілі ведення бізнесу мають бути узгоджені із соціальними цілями ключових стейкхолдерів корпорацій (в угоду економічним цілям нарощування прибутків корпорацій не повинні страждати пам'ятки архітектури, екологічний стан територій, людське фізичне та психічне здоров'я та ін.) Тобто, цілі ведення корпоративного бізнесу також мають бути узгоджені із цілями сталого розвитку, і лише у такому випадку вони можуть бути успішно реалізовані в Україні.

Отже розвиток інститутів корпоративного управління, інфраструктури, фінансових ринків на тлі стабілізації макроекономічних процесів може прискорити перехід України до наступних стадій економічного розвитку. Формування сприятливого інституційного середовища для ведення бізнесу стимулюватиме корпорації до підвищення ефективності бізнес-процесів, випуску нових інноваційних продуктів і саме це може стати є запорукою становлення в Україні інноваційної економіки. Перспективними напрямками подальших досліджень, вважаємо, є визначення базових сценаріїв розвитку ключових інститутів корпоративного управління в умовах формування інноваційної економіки у відповідності з концепцією корпоративного громадянства та з використанням інструментарію теорії самоорганізації (синергетики).

Література

1. Глобальний конкурентний простір [Текст] : монографія / О. Г. Білорус [та ін.] ; кер. авт. колективу і наук. ред. О. Г. Білорус ; Київський нац. екон. ун-т імені Вадима Гетьмана, Ін-т світової екон. і міжнар. відносин НАНУ, Міжнар. асоціація «Україна-Римський клуб». — К. : КНЕУ, 2007. — 680 с.

2. Економіка знань та її перспективи для України: Наук. доповідь / За ред. В.М. Гейця. — К.: Інститут економічного прогнозування НАНУ, 2005. — 196 с.

3. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / За ред. Л.І. Федулової. — К.: Основа, 2005. — 549 с.

4. Концепції інституціональної економічної теорії в управлінні розвитком соціально-економічних систем: Монографія / М.А. Йохна, В.В. Стадник, П.Г. Іжевський, О.В. Замазій, В.Л. Карпенко; За заг. ред. М. А. Йохни. — Хмельницький: ХНУ, 2007. — 313 с.

5. Новицький В. Регулятивні стратегії відкритих економічних систем і глобальна конкуренція за ресурси [Текст] / В. Новицький // Економіка України. — 2007. — № 7. — С. 4—14.

6. Пахомов С.Ю. Глобальна конкуренція: нові явища, тенденції та чинники розвитку [Текст]: монографія / С. Ю. Пахомов ; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. заклад «Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». — К. : КНЕУ, 2008. — 224 с.

7. Швиданенко О. А. Глобальна конкуренція — новий історичний феномен / О. А. Швиданенко // Формування ринкової економіки [Текст]: міжвід. наук. зб. / відп. ред. О. О. Беляєв. — К. : КНЕУ, 2005. — Вип.13. — С. 97—104.

8. The Global Competitiveness Report 2010—2011: World Economic Forum / ed. Klaus Schwab. — Geneva, Switzerland: SRO-Kundig, 2010. — 516 с.

Стаття подана до редакції 19.10.2011

УДК 621.771.23-666.3

В. Н. Соломаха, канд. техн. наук, доц.,
В. М. Ткач, канд. техн. наук, ст. науч. сотр.,
доц., кафедра маркетинга,
ГВНЗ «Киевский национальный экономический
университет имени Вадима Гетьмана»

АНАЛИЗ ВЛИЯНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРОДУКЦИИ ГМК УКРАИНЫ НА ЕЕ ЭКСПОРТНО-ИМПОРТНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

АННОТАЦИЯ. В статье освещено влияние конкурентоспособности металлопродукции производителей Украины на экспортно-импортную деятельность металлургических предприятий страны до- и вначале экономического кризиса. Предложены мероприятия для повышения конкурентоспособности отечественной металлопродукции и эффективности экспортно-импортной деятельности предприятий горно-металлургического комплекса (ГМК) страны в условиях глобализации.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: конкурентоспособность продукции, экспортно-импортная деятельность, металлургические предприятия, горно-металлургический комплекс Украины.